

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Még egyszer a kutyaugatásról
- állatvédelmi, birtokvédelmi és szomszédjogi kitekintéssel

Szerző:

dr. Kajó Cecília

Fővárosi Állat- és Növénykert, jogi referens

Budapest, 2020. május 16.

I. Bevezetés

Állatvédelmi hatósági ügyintézőként a hozzám érkező bejelentések 80%-a arról szólt, hogy „állandóan ugat” a szomszéd kutyája. Az elmúlt időszakban több előadást tartottam és több cikket írtam már a témában, de felmerült az igény az átlátható összegzésre, továbbá jelen írásomban részletesebben kitérek az eddig általam is hanyagolt ún. magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jog sérelmének „kutyaugatással történő megvalósítására”, illetve a kedvtelésből tartott állatokról szóló kormányrendelet szomszédjogi klauzulájának¹ érvényesítési módjára is.

II. Alkalmazható jogszabályok, jogterületek

Adja magát az egyértelmű helyzet: ha egy kutya „indokolatlanul” ugat, biztosan valami baja van, éhes, szomjas, beteg, fázik, fájdalmai vannak, egyedül érzi magát; hiszen tartja magát a közvélekedés, hogy a kutya egyébként néma állat, és csak nyomós okból kezd ugatásba.

Az „állandóan ugat a kutya” típusú bejelentésre tehát elsődlegesen jegyzői hatáskörbe tartozó állatvédelmi hatósági eljárást indíthatunk², megfontolva, hogy közigazgatási hatósági teljes eljárásban 60 napos ügyintézési határidővel bonyolítjuk azt le és a bejelentőt ügyfélnek tekintjük (vagy nem, ez a mi jogalkalmazói tudományunkra van bízva, hogy közvetlen érintettséget fel tudunk-e mutatni) és jogorvoslattal megtámadható határozatot közlünk vele; vagy pedig a beadványt közérdekű bejelentésként kezelve 30 napos ügyintézési határidővel, a megtett intézkedésről szóló írásos tájékoztatás terhe mellett járunk el.

A probléma szempontjából a „jobbik eset” ha találunk állatvédelmi hiányosságot, hiszen akkor annak orvoslása kapcsán megmarad a remény, hogy az ugatás is abbamarad. Ez általánosságban lehet a jó gazda gondosságának elmulasztása (a jó gazda gondossága fogalmának tartalmi kitöltése a jogalkalmazó feladata, gyakorlatilag végtelen a lehetőség egy fajra, fajtára, etológiai sajátosságokra, korra, nemre, egyéb jellemző tulajdonságokra levezetett egyed esetén), az alapvető állattartási feltételek megteremtésének hiánya (pl. állandó láncon tartás, nem megfelelő táplálás, napi

---

¹ 41/2010. (II. 26.) Korm. rend. a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról 14. § (2) bekezdés

² A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rend. 5. § (1) bekezdés f) pont, 6. § (1) bekezdés

ellenőrzés elmulasztása, minden olyan hiányosság, hiba, amelyet le tudunk vezetni az állatvédelmi törvényből³ és a kedvtelésből tartott állatok tartásáról szóló kormányrendeletből⁴).

A probléma szempontjából a „rosszabbik” eset, ha nincs állatvédelmi hiányosság, a kutya csak szimplán ugató.

Állatvédelmi hiányosság híján előcitolható a kedvtelésből tartott állatok tartásáról szóló kormányrendelet szomszédjogi klauzulája⁵. A „tartósan és szükségtelenül ne zavarja” fordulat lényegében a Ptk. 5:23. § szakaszának⁶ leszűkítése a „tartósan” kifejezés beiktatásával, de nem teljesen világos a jogalkotó akarata amikor egy állattartásról szóló jogszabályba az állattartás emberekre (elsősorban a közvetlen szomszédságra mint lakóközösségre) gyakorolt hatásával kapcsolatos elvárást fogalmaz meg. Én magam jegyzői hatáskörben állatvédelmi hatósági eljárásban sosem alapoztam erre a szakaszra döntést, hiszen véleményem szerint ez egy kóbor szomszédjogi szakasz egy állatvédelmi témájú jogszabályban, érvényesítése bíróság elé tartozik - vagyis szerintem jegyzői hatáskörben erről dönteni nem lehet. A bíróság dolga polgári per keretében, az abban rendelkezésre álló eljárási eszközök igénybevételével, a felperes által előtárt bizonyítékok mérlegelése alapján a zavarás időbeli, térbeli kiterjedését feltárni, tartós vagy átmeneti voltát értékelni annak érdekében, hogy kimondható legyen: a zavarás szükséges vagy szükségtelen, tartós vagy ideiglenes és ezekből további következtetéseket levonni a jogkövetkezményt illetően. Véleményem szerint a „tartósan, szükségtelenül” történő zavarás vizsgálata állatvédelmi hatósági keretek között nem lehetséges, mert ez a típusú hatósági eljárás nem erre való. Ha mégis jegyzői hatáskörben születik döntés - és láttam ilyen döntéseket is, nem egyet az utóbbi időben, akkor azzal szembesültem az olvasás során, hogy a végkövetkeztetés pusztán annyi volt, hogy az állattartónak „úgy kell tartania állatát, hogy azzal a lakóközösség életét szükségtelenül ne zavarja”. Egy ilyen előírás önkéntes teljesítése és annak hiányában végrehajtása gyakorlatilag lehetetlen.

---

³ 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről

⁴ 41/2010. (II. 26.) Korm. rend. a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról

⁵ 14. § (2) A kedvtelésből tartott állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja.

⁶ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:23. § [A dolog használatának általános magánjogi korlátja] A tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.

Már csak azért is bírói feladatnak vélem a fenti szakasz szomszédjogi perben való alkalmazását, mert többek között polgári jogi fogalmakat és tényeket kell tisztázni, így például a zavaró és a zavarással érintett fél személyét: a zavaró személy valóban kizárólag csak tulajdonos lehet, vagy pedig a dolgot más származtatott jog alapján használó (a kutyaugatásos példában: állattartó) személy? Hogy megnyugodjunk, a bírói joggyakorlat sem egységes tekintetben, hogy a szomszédjogi perekben kizárólag tulajdonos lehet-e csak kötelezett. Ahogy a birtokvédelmi jogeseteknél az „eredeti állapot” problematikája, úgy itt a „mikori” tulajdonos problematikája is felmerülhet (a kutyaugatással kapcsolatos kötelezettségek címzettjeként az állat tulajdonosát vagy birtokosát, gyógykezelése miatti ideiglenes tartóját stb. is meg lehet-e jelölni?). Arról nem beszélve, hogy a kutya azonosítására szolgáló, nyakba beültetett transzponder tulajdonjogot nem igazol, az gyakorlatilag a kutya személyi igazolványa, és a legnagyobb haszna (korrekt regisztráció esetén) az, hogy szökés/elvesztés esetén a gyors hazakerülést szolgálja. Hogyan tudná tehát az állatvédelmi hatóság közhitelesen, de legalább az eljárás szempontjából megnyugtatóan tisztázni, hogy ki az állat tulajdonosa, így kire kell kötelezettséget róni? Ez a kérdés gyakran a bíróságot is nehéz dilemma elé állítja, állatvédelmi hatósági eljárásban nem véletlenül nem hangsúlyos a tulajdonos intézménye, az állattartó mint tágabb fogalom (az állat tartója, pártfogója, ideiglenes birtokosa) használatos.

A következő kérdés a kutyaugatásos szomszédjogi példánkban, hogy ki a zavarást elszenvedő szomszéd? Csak a közvetlen szomszéd, vagy a közvetett szomszédság is? Esetleg ahogy Sólyom László környezeti károk kapcsán kifejti, akár több száz kilométeres távolságban is értelmezhetjük a szomszédság fogalmát - a kutyaugatást is elég messze lehet hallani időnként. A szomszéd fogalma így tehát a zavarás fajtájához kapcsolódó, esettípusról esettípusra eltérő fogalmat takar.

A szükségtelen, tartós zavarás körében további jónéhány szempontot értékelni kell: a helyben szokásosságot (a lakóközösségben egyébként jellemző-e az állattartás), a felek ingatlanhasználathoz fűződő érdekeit, az érdekek összemérését (állattartáshoz való érdek/jog vs. nyugodt pihenéshez, egészséghez való jog/érdek), az engedélyezett vagy nyilvántartásba vett szolgáltatásokat (pl. kutyatenyésztés, kutyakozmetika, más kutyatartással összefüggő tevékenységek), a zavarást elszenvedő személyében rejlő körülményeket (nem járul-e hozzá saját magatartásával maga is az állat viselkedéséhez, nem hergeli-e, nem készít-e zaklató videókat annak bizonyítása érdekében, hogy

a kutya valóban egész nap ugat, holott csak a videózó személy közelségére reagál, egyébként nyugodt viselkedést tanúsít stb.).

Magával a zavarás fogalmával kapcsolatban egyébként a Ptk. 5:23. § semmilyen támpontot nem ad (később a rövid jogtörténeti áttekintésnél láthatjuk majd, hogy a jogalkotó korábban taxatív majd exemplifikatív felsorolást adott a korabeli jogszabályokban felsorolva, hogy mit ért zavarás alatt pl. füst, korom, gőz, rázkódás stb. amely a másik ingatlanra hatással van). Zajjal - jelen esetben a kutyaugatással - kapcsolatos szomszédjogi vitákban a határértékkel jellemezhető hangerőn kívül más jellemzőknek is jelentősége van: időtartam, időszak, impulzivitás. Ezekből leginkább az időszak tekintetében lehet általános megállapításokat tenni, hogy az emberek nagyobb hányada mely időszakra tekint pihenőidőként, és mely időszakra olyanként, melyben bár zavarólag hat a kutyaugatás, de a napközbeni további zajok, zavaró tényezők mellett túrési kötelezettség alá tartozik az elviselése.

A helyben szokásosság megállapításához a bírói gyakorlat a különböző módszertani útmutatók szerint referenciakörnyéket állapít meg: megállapítja, hogy a településrész milyen jellegű (családi házas, kertvárosi jellegű, szórakozónegyed, csendes hegyvidéki község stb.) és ott milyen összehasonlítható, szokásosan végzett tevékenységek merülnek fel és abba hogyan illeszthető be a kifogásolt zavarás (pl. ipari tevékenységek vagy állattartás szokásosan folytatott, vagy csendes pihenőövezet ahol az állattartás nem jellemző stb.). A helyben szokásosság ráadásul idővel változhat, és az a vicces helyzet állhat elő, hogy az állattartást zavarja az időközben beállt változás a településrészen.⁷

Állattartási hiba hiányában és a szomszédjogi pertől való ódzkodás esetén jöhet szóba a jegyzői birtokvédelem (a jegyzői döntéssel szemben elégedetlenség pedig elviszi a feleket a bíróságra a határozat megváltoztatása érdekében kezdeményezett birtokvédelmi perbe), ahol a kutyaugatással elkövetett tilos önhatalmat, és a birtoklásban bekövetkezett zavarást kell bizonyítani az eljárást kezdeményező félnek. A Ptk. vonatkozó szakaszai szerint a jogkövetkezmény az eredeti állapot helyreállítása és a magatartástól a jövőre nézve való eltiltás lehet. Adja magát a következő probléma:

---

⁷ Egy postagalambászattal foglalkozó személy azért indított pert, mert a szomszédos ingatlanon társasház épült és az zavarta a galambtartást, Gyulai Városi Bíróság, 1.P20.379/2008/9.

mi volt az eredeti állapot? Az élethelyzet amikor a kutya még nem ugatott, vagy az élethelyzet amikor a szomszéd még nem tartott kutyát? Volt olyan ügyfelem, aki szerint az eredeti állapot azt jelentette, amikor a szomszédok még nem laktak a szomszédságban.

Állatvédelmi munkám mellett több évig birtokvédelmi feladataim is voltak, itt már magam is elkövettem időnként azt a hibát, hogy hol elhatárolási nehézségekkel küzdve, hol pedig ügyfélbarátságból hoztam olyan döntéseket, melyek alapvetően így utólag tekintve a szomszédjogi szabályok kategóriájába tartoztak (jellemzően pl. házfelújításnál a tűzfalhoz hozzáférést megtagadó szomszéd ellen, illetve tilosba áttévedő állatokkal kapcsolatban). Szerintem nincs olyan jegyző vagy birtokvédelmi ügyintéző, aki munkája során ne hozott volna ilyen, alapvetően hatáskörébe nem tartozó döntést, a problémát megemlíti egyébként még a Kúria Birtokvédelmi Joggyakorlat-elemző Csoportjának jelentése is⁸. Az előző szomszédjogi szabály állatvédelmi hatósági eljárásban történő alkalmazhatóságához képest itt az a különbség, hogy a birtokvédelmi eljárás ugyan közigazgatási eljárás, de magánjogi problémát vizsgál, és a felek illetve a jegyző pozíciója sokkal jobban hasonlít az igazságszolgáltatási pozícióhoz (két mellérendelt viszonyban álló fél vitáját eldönteni) mint a klasszikus hatósági alá-fölérendeltségi viszonyban lévő ügyfél-önkormányzat/jegyző pozíció.

Mik azok a fontos elméleti információk, melyek segíthetnek elhatárolni a két jogintézményt? (Nem győzöm hangsúlyozni, hogy jó birtokvédelmi szakember évek hosszú gyakorlatával lesz valaki, a szükségszerűen elkövetendő hibák elemzésével, kijavításával és a folyamatos szakmai fejlődéssel, aminek szükségszerű velejárója a sokszínű problémák közül minél több megismerése és megoldása). A birtokvédelmi és a szomszédjogi alap tényállás összehasonlítása kapcsán láthatjuk, hogy előbbiben a birtokos áll szemben mindenkivel, utóbbiban pedig a tulajdonosnak kell tartózkodnia a zavaró magatartástól mindenki mással, de „különösen” szomszédaival szemben. Fontos elhatárolási kérdés, hogy a birtokvédelem a birtoklásban való zavarás orvossága, a szomszédjog pedig a használat általános korlátja, valamint rokonságot mutat a joggal való visszaélés tilalmával is.

Fontos elhatárolási pont lehet a birtokvédelem és a szomszédjogi szabályok eltérő jogkövetkezményei. Birtokvédelemben az eredeti állapot helyreállítására van mód és a jövőre nézve a birtoksértő/birtokháborító magatartástól való eltiltásra. A szomszédjogi szabályok érvényesítése

---

⁸ https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/joggyak_osszefoglalo_2018_dr._orosz_arpad.pdf

körében a birtokvédelmi eszköztáron túl lehetőség van a Ptk. 6:523. § alkalmazására, vagyis a jövőbeli veszélyhelyzet esetén pl. letétbe helyeztethető a károsodásra fordítható összeg, lehetőség van a Ptk. 6:519. § szerint kártérítésre, vagy a szomszédjogi szabályok megsértése kapcsán alkalmazható a személyiségi jogi jogsérelem is (Ptk. 2:42. §, Ptk. 2:43. §). A szomszédjogi generálklauzula csonka norma: olyan tényállás, melynek nincs önálló szankciója (ellentétben a birtokvédelemmel) így a jogsértés jellegéhez igazodik a jogkövetkezmény. A „szükségtelen zavarás” így lesz kártérítési igénynél a jogellenes magatartás, károsodás esetén a veszély forrása, kártérítési igénynél a jogellenes magatartás.

Saját korábbi jegyzői birtokvédelmi jogesettáramból két kutyaugatásos ügyet hoztam, lényegét tekintve mindkettő kudarcnak tűnik az alapprobléma megoldása oldaláról. Az egyik ügyben kennelben tartott kutya ugatása zavarta a szomszédságot, a kennel - mint tartási hely - jogszabályi minimum nagysága adott volt (sőt többszörösét kiadta az állatvédelmi jogszabály által megszabottnak), a kutya ellátása, oltottsága, transzponderrel való ellátottsága, a napi egyszeri ellenőrzés mind kipipálható volt, így állatvédelmi hiányosságot nem tudtam megállapítani. A megindított jegyzői birtokvédelmi eljárásban a benyújtott bizonyítékok és a helyszíni szemle tapasztalatai alapján úgy döntöttem, hogy a kennel áthelyezésével biztosítható a szomszédok nyugodt birtoklása. Sajnos egy hónap múlva az áthelyezett kennel miatt érintett hátsó szomszédok fordultak hozzám panaszukkal. A második ügyben szintén állatvédelmi hatósági eljárással kezdtem, de ott sem találtam fogást állatvédelmi oldalról, így jegyzői birtokvédelmi eljárásra került sor, ahol eltiltva az állattartót a jövőre nézve a birtoksértő magatartás kifejtésétől, köteleztem az eredeti állapot helyreállítására (vagyis az eredeti állapotot kifejtve és megmagyarázva: amikor még nem ugatott annyit a kutya - ez elmondásuk szerint a kb. egy éves állat néhány hónapos kölyökkorára tehető, és amikor még jóval többet foglalkoztak vele, azonban időközben a „kisgazdi” kollégiumba ment) kínomban tehát a megoldást egy kutyaiskolában találtam meg - kevés sikerrel. A kutya engedelmesebb lett és megtanult jónéhány kunasztot és a gazdája is megtanult a kutyával sokkal jobban bánni, azonban a munkába járással és jóval hosszabb távolléttel kapcsolatos vélhetően szeparációs szorongásból adódó állandó ugatásból a kutyaiskola sem nevelte ki a kutyát, már engedelmesebben de ugyanúgy ugatott.

Lássuk a bírói joggyakorlatot! Két jogesetet hoztam a bírósági gyakorlatból kutyaugatás témakörében, az első még a régi Ptk-ban foglaltakra alapítja megállapításait.

„Kedvtelésből állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja. A szomszédjogi szabályok megsértésén alapuló birtokvédelmi perben figyelembe kell venni a szerzett jogok védelmének jogelvét is. [1959. évi IV. törvény 100. §, 188. §, 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdés, 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdés, 1993. évi CXIV. törvény, 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 14. § (2) bekezdés].”⁹

A jogeset szerint az alperes az 1980-as évek óta tartott kutyákat, azok tenyésztésével foglalkozott, a felperes 1997 áprilisában költözött a perbeli ingatlanba. A perbeli ingatlan családi házas jellegű, közvetlenül külterületi minősítésű területek által határolt részen fekszik, nagy zöldterületekkel tagoltan. Az ingatlantól számítottan 300-400 méterre üzemel egy zöldségpucoló üzem és a közelben található egy tehenészet is. A környéken többen tartanak háziállatot: így kutyákat, illetve körülbelül 150 méterre baromfit és galambokat. A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg: az alperes azzal, hogy az önkormányzati rendeletben foglaltak ellenére kettőnél több kutyát tart és tenyészt, birtokháborítást követett el, mert azok hangos ugatásukkal, vizeletük szagával az ingatlana birtoklásában zavarják. Kérte az alperest kötelezni a birtokháborító magatartás megszüntetésére, továbbá arra, hogy a kutyák tenyésztésével hagyjon fel, és azok számát a természetes elhullás útján kettőre csökkentse. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érdemi védekezése szerint a tenyésztet kialakításakor az ebtartást semmilyen jogszabály nem szabályozta, Budapest Főváros XXIII. Kerület Soroksár Önkormányzatának 29/2001. (VII. 20.) rendelete 2002. január 1-jén lépett hatályba. További védekezése szerint szükségtelen zavarást a kutyatartással nem valósít meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a bizonyítási eljárás adatai - tanúvallomások, helyszíni szemle - alapján kétségtelenül nem bizonyította a felperes, hogy az alperes a kutyák tartásával és tenyésztésével szükségtelenül zavarná lakása birtoklásában. Rámutatott: Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 100. §-ának alkalmazásában az igazgatási szabályokban előírt követelményrendszer a bíróságot nem köti. Azt kellett vizsgálni, hogy az adott környezet jellegére is tekintettel megvalósult-e olyan magatartás, amely az összes számba vehető érdek figyelembevételével birtokháborító és környezetet sértő magatartásnak minősül (BH1982. 91.).

---

⁹ BH2012. 260.

Álláspontja szerint önmagában a kutyák tenyésztése, azok nagy száma nem valósít meg birtokháborítást. Kiemelte, hogy a helyszíni szemlén sem volt észlelhető a felperes előadását alátámasztó körülmény. Az az élettapasztalat, hogy ilyen számú kutya tartása milyen zaj- és szaghatással jár, nem szolgálhat alapjául a felperest terhelő bizonyítás sikerességének.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetnek helyt adott. Álláspontja szerint köztudomású tény, hogy Magyarországon az uralkodó szélirány északnyugati, továbbá az is, hogy nyolc-tíz vagy annál nagyobb számú kutya tartása jelentős hang- és szaghatással jár [1952. évi III. törvény 163. § (3) bekezdése]. Mindezen peradatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a kutyatenyésztéshez fűződő érdeke ellenére is szükségtelenül zavarja a felperest, az a körülmény pedig, hogy az alperes tíz kutya tartására - a másodfokú eljárás során - engedélyt kapott, a szomszédjogok sérelme alóli mentesítését nem biztosítja számára (BDT2001. 404.). Ezért a másodfokú bíróság az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 188. § (1) bekezdése, a Ptk. 192. § (2) bekezdése és a Ptk. 100. §-a alapján megállapította az alperes részéről a birtokháborítás megvalósítását és kötelezte annak megszüntetésére.

A Kúria a másodfokú bíróság jogerős ítéletét a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Pp. 270. § (2) bekezdése és a Pp. 275. § (3) bekezdése rendelkezéseinek összevetéséből következően a felülvizsgálatnak, mint rendkívüli perorvoslatnak az alapja a jogszabálysértés, amely anyagi és eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt lehet, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatása volt. A másodfokú bíróság úgy foglalt állást: a felperes kétséget kizáróan bizonyította, hogy az alperes a kutyatartással és tenyésztéssel birtokháborítást követ el. Ezzel szemben a rendelkezésre álló bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelésével az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen a döntése alapjául szolgáló tényállást. Jogszabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor a bizonyítékokat - az alább kifejtettek szerint kellő alap nélkül - felülmérlegelte. Az ügy elbírálására a szomszédjog szabályát tartalmazó Ptk. 100. §-ában foglaltak, valamint a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (Kr.) rendelkezései az irányadóak. A tulajdonjog részjogosítványai közül a birtoklás jogát a Ptk. 98. §-a, a használat jogát a Ptk. 99. §-a tartalmazza. E jogok megsértésének jogvédelmi eszközei különbözőek lehetnek. A

tulajdonos jogvédelmet kérhet a szomszédjog szabályai alapján is. A Ptk. 100. §-ának rendelkezése szerint a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédait szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné. A szomszédjog fenti, általános szabálya a másokat zavaró tevékenységet nem feltétlenül tiltja, hanem csak akkor, ha a zavarás szükségtelenül történik. Azt, hogy a zavarás szükségtelen-e és azt mások milyen mértékig kötelesek tűrni, az ügy összes körülményének a mérlegelésével kell eldönteni. Mindig az adott ügyben kell elbírálni - nem pedig általánosságban -, hogy a zavarás szükségtelen-e, meghaladja-e az ilyen helyzetben általában elviselhető mértéket. Jogszabályt sértett ezért a másodfokú bíróság, amikor köztudomásúnak tartott tényekre hivatkozással állapította meg, hogy az alperes részéről a szükségtelen zavarás megvalósult, önmagában a kutyák nagyobb számára és a Magyarországon uralkodó szélirányra hivatkozással. Ebben a körben az alperes megalapozottan hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a Pp. 163. § (3) bekezdésének utolsó mondata szerint a köztudomású tények figyelembevételének feltétele: a bíróság a feleket erre a tárgyaláson figyelmezteti. A másodfokú bíróság ezt a követelményt nem teljesítette, ami a többi között egyik oka volt annak, hogy az ügy érdemében jogszabálysértő határozatot hozott. Azt helyesen fejtette ki a másodfokú bíróság is, hogy a hatósági engedély hiánya vagy annak megléte önmagában nem jelenti a szomszédjogok sérelmét. A helyi önkormányzati rendelet 2001-től engedélyhez köti a kettőnél több eb tartását. Az engedély hiánya azonban önmagában nem teszi szükségtelenül zavaróvá ennél több eb tartását. Ezért a másodfokú bíróság a jogszabályt helytelenül értelmezve állapította meg a birtokháborítás tényét arra alapítottnak, hogy az alperes kettőnél több kutyát engedély nélkül tartott. Utal arra a Kúria, hogy ítélezése alapjául maga is tényként fogadta el: az alperes a kutyákat rendezett körülmények között, tisztán tartja, a kerítés közvetlen szomszédságában kutyaszag a helyszíni szemlekor nem volt tapasztalható. A Kr. 14. § (2) bekezdése szerint kedvtelésből állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja. Az egységes bírói gyakorlat szerint a tulajdonjogot rendeltetésének megfelelően kell és lehet gyakorolni, amely az érintettek érdekei összhangba hozatalának kötelezettségét, az együttműködést és az elvárhatóság mértékéig való gondosságot teszi a szomszédok által tanúsított magatartás megítélésének mércéjévé (a Legfelsőbb Bíróság Pfv. I. 21.444/2009/6. számú - anonimizált formában elérhető - eseti döntése). A Ptk. 100. §-ában foglalt szükségtelen zavarás tilalma viszonylagos, az egymással ellentétes érdekek összemérése után lehet csak állást foglalni abban, hogy a jogsértés

megvalósult-e. A bíróságnak szükségtelen zavarás megítélése körében a felperesnek az ingatlan zavartalan használatához fűződő érdekét kell egybevetnie az alperesnek a kutyatartáshoz - tenyésztéshez - fűződő gazdasági és személyes érdekével. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes 1997-ben költözött a társasházba, míg az alperes ezt megelőzően, már az 1980-as évek végétől kezdődően foglalkozott kutyatartással (tenyésztéssel), ingatlanát ennek a célnak megfelelően alakította ki. A felperes tehát maga választott lakhelyéül egy olyan lakókörnyezetet, ahol a lakóközösség kialakult élet-, és szokásrendje szerint nemcsak kutyát, de még kis és nagy haszonállatot is tartanak, éppen a környezet jellegére tekintettel. A szomszédjogi szabályok megítélésének következetesen érvényesülő elve szerint egyesek fokozott érzékenysége nem eredményezheti a szabályok megsértésének megállapítását. A másodfokú bíróság tehát az irányadó jogszabályok téves értelmezésével, helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes általi kutyatartás az adott helyzetben olyan jellegű, amely a felperest az ingatlana birtoklásában szükségtelenül zavarja. Az ebtenyésztéssel - mint az ebtartástól eltérő jogi fogalommal - kapcsolatosan nem adta indokát annak, hogy a kettőnél több kutya tenyésztése mely jogszabályba ütközik és milyen módon valósítja meg a szükségtelen zavarást a Ptk. 100. §-ában foglaltak szerint. A Kr. 11. § (2) bekezdése alapján az utódok egészen három hónapos korukig engedély nélkül tarthatók, az ebtenyésztést - ami az utódok létrehozását és maximum három hónapos korig történő felnevelését jelenti - jogszabály nem tiltja, a helyi önkormányzati rendelet szerint arra az Állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvényben (a továbbiakban: Átv.) előírtak az irányadók. Következésképpen a felperes az eljárás során semmilyen módon nem igazolta, hogy az ebtenyésztést az alperes a Ptk. 100. §-ába ütköző módon folytatja. A másodfokú bíróság jogerős ítélete sérti az alperes szerzett jogait is, ugyanis a 29/2001. (VII. 20.) önkormányzati rendelet 2002. január 1-jén lépett hatályba. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: régi Jat.) 12. § (2) bekezdése, továbbá az e tárgyban hozott 2011. január 1-jétől hatályos 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: új Jat.) 2. § (2) bekezdése szerint jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, azt nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el, vagy korlátozhat jogot és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. A perbeli esetben a kutyák létszámára tehát az állattartásra vonatkozó önkormányzati rendelet nem alkalmazható, mert az adott jogszabály visszaható hatályról nem rendelkezik. A perrel érintett időszakban hatályban volt és jelenleg is hatályos Jat. rendeltetése egyebek mellett éppen az, hogy a szerzett jogokat védelmezze. Ez összhangban van a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezményben foglaltakkal is, mely

egyezmény az 1993. évi XXXI. törvény kihirdetésével vált a magyar jogrendszer részévé. (Kúria Pfv. I. 22.358/2011.).

Látjuk, hogy a szükségtelen zavarás tartalmának kitöltése elsődlegesen a felperes dolga a bizonyítékok szolgáltatásával, a bíróság pedig az érdekeket méricskélve döntést hoz - ez nem állatvédelmi hatósági feladat alá-fölrendelt hatóság-ügyfél viszonyban az állat érdekében, hanem a felek jogvitáját eldöntő igazságszolgáltatási feladat.

Az ítéletből számomra a legfontosabb szakasz az időfaktor (melynek elemzése során ügyfélfogadási időben korábban nem egy ügyfelem megdöbbsent és a felettesemhez sietett mondván, nem akarok segíteni a probléma megoldásában, hiszen egy állattartással évtizedek óta érintett kertvárosi lakóközösségbe költözve nem tudták a költözés másnapján „betiltatni” hatósági úton az évtizedek óta, több generáción keresztül gyakorolt tevékenységet): „nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes 1997-ben költözött a társasházba, míg az alperes ezt megelőzően, már az 1980-as évek végétől kezdődően foglalkozott kutyatartással (tenyésztéssel), ingatlanát ennek a célnak megfelelően alakította ki. A felperes tehát maga választott lakhelyéül egy olyan lakókörnyezetet, ahol a lakóközösség kialakult élet-, és szokásrendje szerint nemcsak kutyát, de még kis és nagy haszonállatot is tartanak, éppen a környezet jellegére tekintettel. A szomszédjogi szabályok megítélésének következetesen érvényesülő elve szerint egyesek fokozott érzékenysége nem eredményezheti e szabályok megsértésének megállapítását”.

A bírósági gyakorlat alapján vannak egyébként kivételek a „fokozott érzékenység” alól, tipikusan ilyen példa, ha valaki orvosilag igazolt módon allergiás a méhcsípésre, és a szomszédjában méheket tartanak (ez ugyanakkor nem a magánlakás sérthetetlenségét töltheti tartalommal, hanem inkább a testi épség, egészség mint személyiségi jog sérelmét). Próbáltam ilyen ítéletet keresni, egyelőre sajnos kevés sikerrel, ahol ilyen esetről van szó, kíváncsi voltam arra, hogy a lentebb ismertetett esethez képest ott is pusztán megállapította a bíróság a jog sérelmét, vagy pedig sérelemdíjat is megállapított, esetleg a méhek eltávolítását rendelte el. Saját korábbi gyakorlatomból az az eset jutott eszembe, amikor a konfliktusban álló felek közül az egyik direkt a másik bosszantására kezdett váratlanul érdeklődni a méhészet iránt, és három kaptarat telepített a szomszédja kerítésének közvetlen közelébe - ezt egyébként a hatósági eljárás során sem tagadta. Ott hál istennek a méhtartás

alapvető (közigazgatási) szabályainak betartásával (méhek légiközlekedő-folyosóinak kialakítása, védőtávolságok stb.) sikerült a problémát megoldani anélkül, hogy a zavarás polgári jogi fogalmának „méhek általi” tartalmi kitöltésébe kellett volna kezdeni.

Nézzük az ún. magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jog sérelmének „kutyaugatással történő megvalósítását!

A vonatkozó szakasz a Ptk-ból a 2:43. § b) pont:

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

- a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;
- b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;
- c) a személy hátrányos megkülönböztetése;
- d) a becsület és a jóhírnév megsértése;
- e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;
- f) a névviseléshez való jog megsértése;
- g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

Az alábbi ismertetett jogesetben¹⁰ az alperes a kutyatartás azon módjával sértette meg a felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jogait, hogy „nem tett hathatós intézkedést annak érdekében, hogy kutyái napközbeni ugatásának zavaró hatását mérsékelje”.

A Fővárosi Ítéltábla felpereseknek alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. június 08. napján kelt 8.P.25.431/2015/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezési kérelme folytán meghozta a következő ítéletet: A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az alperes a kutyatartás azon módjával sértette meg az I-XIV. rendű felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jogait, hogy nem tett hathatós intézkedést annak érdekében, hogy kutyái napközbeni ugatásának zavaró hatását mérsékelje. Ezt meghaladóan az I-XIV. rendű felperesek keresetét elutasítja. Kötelezi az I-XIV. rendű felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg a

---

¹⁰ Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.106/2016/7-II.

Magyar Államnak külön felhívásra 10.500-10.500 (tízezer-ötszáz - tízezer-ötszáz) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 147.000 (száznegyvenhétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. A peres felek az első- és másodfokú perköltséget maguk kötelesek viselni. Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Az indoklás szerint az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában megállapította, hogy a felperesek a perbeli 11. számú társasház lakói részben tulajdonosként, részben bérlőként. A szomszédos, 13. számú társasház lakója az alperes. Az alperes évek óta két kutyát tart lakásában és a társasházuk kertjében. Reggel a kutyákat szabadon engedi, az állatok gazdájuk esti hazaérkezéséig szabadon futnak az egymástól pár méterre lévő felperesi és alperesi társasház közötti szűk bejárati részen, illetve a kert hátsó kisebb elkerített részében. Az előkert felé a társasház gyalogoskapuval lezárt, a kutyák így a két társasház közé és hátrafelé kényszerülnek. A felperesi társasház bejárata a hátsó homlokzaton van, ezt úgy lehet járdán megközelíteni, hogy el kell haladni a két társasház közötti szűk részen és meg kell kerülni a házat. Gazdájuk távollétében a kutyák a zajokra érzékenyek, hangosan, bántóan ugatnak, zavarják ezzel a felperesi társasház lakóinak mindennapjait, munkájukat, pihenésüket. Az állatok bármi általuk érzékelhető mozgásra azonnal reagálnak, ugatásukat a házfalak is visszaverik és felerősítik. Az alperes a problémát érzékelve 2016 év tavaszától a két társasházfal közötti néhány méteres távolságot ember magasságú tömör fakerítéssel kezdte elválasztani, azt azonban a felperesek kérésére sem fejezte be a társasházak hátsó szintjéig, a kerítés így nem éri el a társasházak hátsó homlokzatát, ezzel továbbra is teret enged annak, hogy a kutyák a mozgást a szomszédban lássák, érzékeljék, s ugatásuk jól hallható legyen. A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes azzal, hogy zavaróan hangos kutyákat tart a kertben és 2014 év tavasza óta a kutyák ugatása ellen nem tett semmit, megsértette a magánlakás zavartalan használatához és pihenéshez fűződő jogukat. Előadták, hogy a kutyák ugatása a társasház közösség mindennapjait élehetlenné teszi, sem az elmélyült munkára, sem a pihenésre nincs módjuk napközben, illetve a kora esti órákban. A felperesek ezért fejenként 150.000 forint sérelemdíj megfizetését követelték az alperestől. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy két kutyát tart a kertben évek óta. Álláspontja szerint ez azonban olyan mértékben nem zavarhatja a felperesek jogait, hogy az személyiségi jogsérelem megállapítására alapot adna. Igényeiket a

felperesek birtokvédelmi perben érvényesíthetnék. Megítélése szerint csak a szükségtelen zavarás tilos, jelen esetben ilyenről nincs szó, a napközbeni ugatást semmi sem tiltja.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes kutyáinak tartásával, annak módjával megsértette a felperesek magánlakás zavartalan használatához és pihenéshez fűződő jogát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.-X. rendű felpereseknek, valamint XII. és XIII. rendű felperesek részére fejenként 150.000 forint, a XIV. rendű felperes részére 100.000 forint, XI. rendű felperes részére pedig 80.000 forint sérelemdíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon fizessen meg a felpereseknek fejenként 10.000 forint perköltséget, a Magyar Államnak külön felhívására pedig 126.000 forint le nem rótt eljárási illetéket. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a helyszíni tárgyaláson a bíróság maga is meggyőződött arról, hogy a két társasházi fal között kis távolság van, és az alperes által tartott kutyáknak lehetőségük van napközben ezen a szűk bejárati részen mozogni, ugatásukat a közeli falak zavaró módon visszaverhetik. A kutyák a 13-as számú társasház hátsó kertjének csak egy részébe tudnak bejutni, ide mozgásuk korlátozott. Megállapította, hogy a kialakult állapot, melyre a felperesek elsősorban egy 2014 júniusát követő időszak tekintetében hivatkoztak és amelyre már a 2014 júniusában is felvett társasházi jegyzőkönyv is utalt, a napközbeni és a kora esti órák tekintetében valóban zavaró lehet a felperesek számára. A felperesek túlnyomó részt aktív korú, fiatal felnőttek, részben kisgyermekesek, illetve középkorúak, akik nyilvánvalóan napi szinten tanulnak, dolgoznak. A kutyák zavaró magatartását illetően valamennyi felperes egyöntetűen és meggyőző módon számolt be az élményekről. A bíróság a Pp. 206. §-a alapján értékelte az alperes terhére azt a tényt, hogy az előre megjelölt helyszíni tárgyalás időpontjára a kutyákat spontán módon nem engedte el a kertben, hanem azokat ott édesapja felügyeletére bízta. A kutyák olyan személyek felügyelete alatt voltak, akik jelenlétében nem ugatnak, így közvetlen élményt nem lehetett szerezni az ugatásukról. Ugyancsak a kutyák szükségtelen zavaró magatartására utaló körülményként értékelte azt is, hogy a peres eljárás megindulását követően az alperes maga kezdett el olyan ember magasságú, tömör fából lévő kerítést építeni a két ház fala közé, amely tompítja a hangokat, illetve a kutyákat elzárja közvetlen környezetüktől annak érdekében, hogy az általuk érzékelhető mozgás miatt ne ugassanak. A kutyák zavaró, magas hangú, kitaró és minden mozgásra reagáló ugatását bizonyította a felperesek által becsatolt CD melléklet anyaga is. A felvételekről megállapítható volt az is, hogy sok esetben nemcsak akkor ugattak a kutyák kitaróan, amikor a felperesi házban mozgást, személyt érzéltek,

hanem az utca felé fordulva a kapun kívülre, annak nekiugrálva is hangosak voltak. Értékelte, hogy nemcsak a felperesek előadása, a CD melléklet, illetve az alperesi magatartás utalt arra, hogy a kutyák magatartása mennyiben zavaró, hanem a közös képviselő tanúvallomása is, aki szerint a 13-as számú társasház lakójának ki kell jönnie hozzá, hogy értsék egymás szavát, olyan heves kutyaugatás fogadja. Az alperesi társasház kert felőli szomszédjában lévő óvoda vezetője szintén arról számolt be, hogy 2014 szeptembere óta észleli a heves kutyaugatást napközben. A kutyák hangosan, hosszan, bosszantóan ugatnak, az óvónők sem szívesen nyitnak ablakot, mert a kutyaugatás a gyermekeket felébreszti. Idézte ítéletében ... né tanú vallomását is, akinek előadása szerint elégséges, hogy bármelyik társasházban valaki csengessen, elkezdik a zavaró ugatást, volt, hogy 1,5-2 óráig ugattak a kutyák megállás nélkül. Fenti bizonyítékokhoz képest súlytalannak ítélte a tárgyalás berekesztését követően elhangzó alperesi előadást, miszerint nem egyértelmű, hogy a csatolt DVD felvételek mikor készültek, milyen körülmények között. A bizonyítékokra tekintettel ugyancsak figyelmen kívül maradhatott az az alperesi felvetés, mely szerint szakértői vizsgálattal lehet egyértelműsíteni a kutyák által keltett zajt. Ezen bizonyítékok birtokában szükségtelen volt annak további elemzése miszerint a két - az alperes előadása szerint - kb. 15 kg-os súlyú, vizslánál valamivel kisebb testű kutya ugatása szükségtelenül zavarólag hat-e az alperesi társasház környezetében. Jogi indokolásának kiindulópontjaként ismertette az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, a XX. cikket, a Ptk. 2:42. §-a, 2:43. §-a, 2:51. § rendelkezéseit, idézte a 2:43. §-hoz fűzött Kommentár részleteit, melyből kiemelte, hogy a 2:43. § b) pontját illetően a magánlakás megsértésével kapcsolatos joghoz szorosan fűződik a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jogosultság. Ennek zavartalan használatát kívánja oltalmazni a Ptk. azzal, hogy a személyiségi jogok megsértésére megállapított szankciókat a szóban forgó jogot sértő magatartásokra is kiterjeszteni rendeli. A törvény általánosságban tilt minden olyan magatartást mások részéről, amely a magánszemélyt a lakásban folytatott és belátása szerint alakított életvitelében zavar vagy akadályoz. Egyetemi tankönyvben kifejtett álláspontra is támaszkodva azt a következtetést vonta le, miszerint semmi nem zárja ki, hogy a felperesek az őket ért személyiségi jogsérelem bekövetkeztére hivatkozzanak birtokvédelmi eljárást indítása nélkül, és ennek körében kérjék a zavaró magatartás megszüntetését. Megállapította, hogy a felperesek által hivatkozott és több éve fennálló zavaró helyzet megalapozza azt a jogsértést, amely a magánlakás zavartalan használatában és pihenéshez fűződő jogok sérelmében áll, és amely az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, a Ptk. 2:43. § b) pontja szerinti magánélet, magánlakás, otthoni környezet integritásához fűződő jog, ezzel együtt a cselekvési szabadság, valamint a testi, lelki egészséghez fűződő jogosultság

részeként is értelmezhető. A jogsértés bírósági megállapítása a fentiekre figyelemmel követte a kereseti kérelemben foglaltakat. A felperesek részére megítélt sérelemdíjak összegének megállapításánál az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a közel két éves időperiódus nagyságára, továbbá a jelenség gyakoriságára, illetőleg arra, hogy az a nap mely részében jelentkezik és annak mekkora részét teszi ki, illetőleg a társasházi lakást életvitelszerű tartózkodásra használják-e vagy sem. Utalt arra, hogy az alperesi állítással szemben a felperesi, nyilvánvalóan szubjektíven megélt érdeksérelmek a bizonyítási eljárás eredményeképpen a külvilág számára és jelen peres eljárásban is felmérhetőek, objektivizálhatóak voltak, minden további bizonyítási eszköz igénybevétele nélkül. Kiemelte, hogy a Kúria Pfv.III.20.650/2014/6. számú határozata szerint az, hogy a zavarás a még elviselhető mértéket meghaladja-e, nem szakértői kérdés, hanem a bírói mérlegelés körébe tartozik, melynek során a felek érdekeinek egybevetett értékelését kell elvégezni. Az alperesi jogsértő magatartás kapcsán megjegyezte, hogy a kedvtelésből tartott állatok tartására és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) 14. § (2) bekezdése szerint, a kedvtelésből tartott állatot úgy kell tartani, hogy az állattartás lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult szokás és életrendjét tartósan, szükségtelenül ne zavarja. Mindezek alapján a rendelkező rész szerint határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felek közötti jogvitát személyhez fűződő jogi perként bírálta el, emiatt hátrányos megkülönböztetést szenvedett el. A birtokháborítási per és a személyiségi jogi per elhatárolása kapcsán kifejtette, hogy a hatáskör elvonásának tilalma jelen ügyben is vonatkozik a bíróságokra, amelyből következően szomszédjogi vitákat nem személyiségi jogi pert elbíráló bírónak kell elbírálnia. Álláspontja szerint a szomszédok közti együttéléssel járó átszűrődő zajok nem tartoznak a magánlakás személyiségi jog megsértésének körébe, ugyanis annak az a lényege, hogy az érintett akarata ellenére mások a magánlakásba ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek. Ilyen pedig nem történt, ennek alátámasztására alkotmánybírósági határozatokra hivatkozott. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet nem felel meg az Alaptörvénynek, mivel az elsőfokú bíróság az alperest diszkrimináló, életét ellehetetlenítő összegű sérelemdíjat ítélet meg olyan ügyben, ami birtokvédelmi perek tényállásával azonos tárgyú, amely perekben még bizonyított birtoksértés esetén is legfeljebb a szükségtelen mértékű zavarás megszüntetésre kötelezés lehet a jogkövetkezmény. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete

figyelmen kívül hagyta, hogy a Pfv.I.20.285/2013/4. számú ítélet szerint a birtokvédelmi perek jogelveit és eljárási szabályait a birtokháborítási perekkel azonos tényállású személyiségi jogi perekben is kötelezően alkalmazni kell. Indítványozta fellebbezésében, hogy a másodfokú bíróság vizsgálja, mennyiben arányos és elengedhetetlen a felperesek jogainak védelme érdekében a megítélt - az alperes életét anyagilag ellehetetlenítő összegű - sérelemdíj tekintettel arra, hogy bár a zavarásra objektív bizonyíték nem állt rendelkezésre, az alperes a kérésnek a kerítésépítéssel eleget tett, a felperesek pedig maguk ismerték el, hogy problémáik a saját ingatlanaik nem megfelelő megépítettségével is összefüggésben vannak. E körben kiemelte a felperesek azon nyilatkozatát, hogy a két ház közötti kis távolság miatt visszhangzik a hely és felerősíti a kutyák ugatását. Sérelmezte, hogy az eljáró tanács nem vonta értékelési körébe azt a birtokperekben is kialakult bírósági álláspontot, hogy városi környezetben a szomszédok bizonyos fokú zavarása előfordulhat, ezt azonban a társadalmi együttélés szabályai szerint a szomszédok kötelesek elviselni. Egyes személyek fokozott érzékenysége nem járhat azzal a következménnyel, hogy a szomszéd az állattartói tevékenység megszüntetésére kényszerüljön (BH.1982.91). Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen objektív bizonyítási eszközzel nem vizsgálta a zavarás mértékét. Kiemelte, hogy a zavarás valódisága be sem bizonyosodott az elsőfokú eljárás alatt, miután az eljáró bíróság úgy állapította meg a zavartalan lakáshasználat sérelmét, hogy egyik felperesi lakásban sem járt, így nem győződött meg arról, hogy mi hallatszik be egyáltalán a felperesi lakásokba, s nem hallgatta meg élőben a kutyák hangját sem. Utalt arra, hogy az ítélet a zavarás vonatkozásában végig feltételes módot használ, ami az ítélet határozottságának követelményét is sérti és az ítéletet megalapozatlanná teszi. Kirívóan okszerűtlennek és a logika szabályaival ellentétesnek tartotta azt a bírói mérlegelést, amely szerint az alperes jószomszédi viszony helyreállítására irányuló tevékenységet nem alperes jóhiszemű együttműködő és az elvárhatóság mértékéig való gondosság a bizonyítékeként értékelte, hanem ellene fordította és indokként hozta fel a 2.000.000 forintos sérelemdíj megállapítására. Hangsúlyozta, hogy az alperes csak a béke kedvéért építkezett, nem azért, mert a szükségtelen mértékű zavarást elismerte, ilyen elismerő nyilatkozatot az eljárás során nem tett. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél spekulációt alkalmazott, amikor szükségtelennek tartotta a környező lakók nyilatkozatának birtokában annak további elemzését, hogy két kutya ugatása szükségtelenül zavarólag hat-e a 13-as számú társasház környezetében. Ennek okát sem adta, ezért az ítélet az indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárásban csatolt ítéletek, szakvélemények bizonyították, hogy akár több kutya ugatása sem válik

szükségtelen mértékűen zavaróvá. Utalt a Kúria Pfv.I.22.358/2011/9. számú döntésére hivatkozva arra, hogy az ügy összes körülményének a mérlegelésével kell eldönteni, mindig az adott ügyben elbírálva, nem pedig általánosságban, hogy a zavarás szükségtelen-e, meghaladja-e az ilyen helyzetben általában elviselhető mértéket. Birtokháborítási perben nem elegendő ezért, ha a szomszédok állítanak valamit, objektív bizonyítékokra van szükség. Megalapozatlan az ítélet az okból is, mert az jórészt felperesek és a velük jó viszonyt ápoló szomszédok nyilatkozataira épül. A hangfelvétel kapcsán bírósági határozatokat elemezve hangsúlyozta, hogy azok jogellenesen készültek, objektív bizonyítékként nem vehetők figyelembe a DVD készítésének körülményei vizsgálata nélkül. Utalt arra is, hogy az ítéletben iratellenesen szerepelt, miszerint a tárgyalás berekesztését követően adta elő azt a kifogását a DVD felvétel felhasználhatóságával kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítást is alaptalanul vetette el. A helyszíni szemle kapcsán sérelmezte a kutyák felügyelet alatt tartására vonatkozó bírósági következtetést. A helyszíni tárgyalási jegyzőkönyv ugyanis tartalmazta, hogy ennek oka az volt, miszerint a mesteremberek dolgoznak, a kertben ház átépítés miatt őriztette a kutyákat édesapjával, mivel baleset érhetné őket, illetve a munkásoknak is útjába lehetnének. Utalt arra, hogy a felperesek indítványozhatták volna, hogy a bíróság nézze meg, a kutyák tartózkodási helyét, viselkedésüket, ennek hiánya nem értékelhető a terhükre. Hangsúlyozta, hogy az azonos tárgyú birtokháborítós perek jelen perben is alkalmazandó jogelve alapján a Ptk. 100. §-ban foglalt szükségtelen zavarás tilalma viszonylagos, az egymással ellentétes érdekek összemérése után lehet csak állást foglalni abban, hogy a jogsértés megvalósult-e. A szükségtelen zavarás körében a bíróságnak a felpereseknek az ingatlan zavartalan használatához fűződő érdekét kell egybevetnie az alperesnek a kutyatartáshoz, tenyésztéshez fűződő gazdasági és személyes érdekével (Pfv.I.21.444/2009/6.). Bírósági határozatokra hivatkozva kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő Kúria Pfv.III.20.650/2014/6. számú eseti döntéshez képest azt, hogy nem szakértői kérdés a zavarás mértékének megállapítása a bírói gyakorlat már áttörte. Létezik ugyanis ebtenyésztésre, tartásra szakosodott igazságügyi szakértő, nincs akadálya annak szakértő általi eldöntésére, hogy a zavarás eléri-e a szükségtelen mértéket. A zavarás és a zajmérés körében is indokolt lett volna szakértő bevonása. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság által idézett ügy tárgya - jelen ügytől eltérően - olyan éjszakai kutyaugatás volt, amit megelőzőt jegyzői birtokvédelmi eljárás, ahol a felek megegyeztek, de az ítéleti tényállás szerint az egyezséget a kutya fél nem tartotta be, ezért ítélték meg nem vagyoni kártérítést. A nem vagyoni kártérítés körében hivatkozott a Debreceni Ítéletábrla Pf.I.20.240/2015/4. számú döntésére, melyet

a Kúria Pfv.IV.21.764/2015/4. számú döntésével hatályában fenntartott. Ennek értelmében azt kell vizsgálni, hogy a zavarás mértéke alkalmas volt-e testi, lelki torzulást előidézni a felperesek valamelyikénél. Erre vonatkozóan objektív bizonyíték egyáltalán nem állt rendelkezésre, ezt a felperesek nem bizonyították. Hátrányos megkülönböztetésnek értékelte azt is, hogy figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégium 1/2013. (VI. 17.) számú határozatával elfogadott Kollégiumi véleményt, amely szerint a személyiségi jog megsértésétől meg kell különböztetni az ennek a szintjét el nem érő szubjektív érzéseken alapuló érdeksérelmeket. Az elsőfokú ítélet szerint a felperesi sérelmek szubjektíven megélt érdeksérelmek voltak, ennek ellenére sérelemdíjat állapított meg. Álláspontja szerint az ítélet nem merítette ki a felperesek keresetét, az érdemi döntés ugyanis csak annyit tartalmaz, hogy az alperes a kutyái tartásával, annak módjával megsértette a felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő jogát. Noha a kereset tárgya az volt, hogy az alperes zavaróan hangos kutyákat tart a kertjében, az elsőfokú bíróság nem győződött meg arról, hogy a tartás módja alperes kertjében valóban zavaró-e. Utalt olyan másodfokú bírósági ítéletekre, amelyek az általános élettapasztalatokra hivatkozva megállapított zavarást bírálták felül. Az alperesnek tényleges zavarást kell bizonyítania. Birtokvédelmi ítéletet nem lehet teóriákra, általános élettapasztalatokra, köztudomású tényekre építeni. Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásából azt a következtetést vonta le, hogy a bíróság köztudomású tényként értékelte, hogy a felpereseket szubjektíven megélt érdeksérelmeik alapján minden további bizonyítási eszköz nélkül megilleti a sérelemdíj. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 163. § (3) bekezdésével szemben azonban olyan figyelmeztetés, hogy a bíróság köztudomású tényként értékeli a kutyaugatás zavaró voltát nem hangzott el. Az ítélet rendelkező része kapcsán hivatkozott arra, hogy a döntés nem érinti a felperesi keresetbe foglalt igényt, nem derül ki, hogy a bíróság a kereseti kérelemben megjelölt jogsértésnek a megtörténtét állapította-e meg, amit a felperesek kifogásoltak. Nem derül ki, hogy az alperes egyáltalán a kutyái tartásának mely módjával sértette meg a felperesek jogait. Utalt arra, hogy az alperes gondosságát a felperesek nem kérhetik számon, miközben semmilyen formában nem kívántak hozzájárulni a kerítés költségeihez, pedig az általuk hivatkozott gyakorlat az érintettek érdekeinek összhangba hozatalának kötelezettségét az együttműködést is a szomszédok által tanúsított magatartás mércéjévé teszi. Elvárták, hogy alperes egyedül fizesse ki az építmény költségét, miközben elismerték, hogy a probléma fő okozója saját házaik megépítési módja. Hangsúlyozta azt is, hogy az ingatlanok nem egy csendes, budai villanegyedben helyezkednek el, hanem a két oldali nagy forgalommal terhelt Németvölgyi úton. Az óvoda vezetőjének panaszkodása

az ugatás elviselhetetlenségéről, nyilvánvalóan szubjektív érzés, hiszen egész nap az egészséges gyermeklármát hallgatja. A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Az egy felperesnek két évre megítélt maximum 150.000 forint sérelemdíj nem aránytalan. Nemcsak a békeség kedvéért épített az alperes kerítést, hanem azért, mert a felperesek többször kijelentették, hogy a teljes kerítés megépítése esetén hozzájárulnának a per szüneteléséhez. A helyszíni tárgyalás során az alperes végig etette és őrizte az ebeket. Az alperes a berekesztés előtt a CD készítésének körülményeit vitató nyilatkozatát perelhúzó jelleggel tette. Az összes körülményt kell mérlegelni, az alperes akkor tanúsított volna kellő gondosságot, ha az általa korábban épített két méteres kerítéssel kutyái szabad mozgását szabályozza. Az ügy összes körülményéből kiemelte a kutyaugatás helyszínét (villanegyed), és a szomszédos óvoda vezetőjének tanúvallomását. Bizonyítás nyert és mérlegelt jelentős szempont az ugatás folyamat jellege. Szükségtelenül zavaró hatásnak tekintették azt, ha a kutyák reggeltől estig folyamatosan ugatnak, vagy valakik traktoroznak. A felperesek számtalan szóbeli és írásbeli kérést követően végleges megoldásként indították meg a pert, a körülmények számbavétele körében ezt is értékelni kell. Az alperes lényegében azzal védekezett, hogy nem személyiségi jogi, hanem birtokvédelmi pert kellett volna indítani. Egyetértett azzal az elsőfokú bírósági állásponttal, hogy szakértő kirendelésére a zavarás szükségtelensége tekintetében nem volt szükség.

A fellebbezés részben alapos. Az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg az ügy érdemére kihatóan, az ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján ezért nem volt szükség. A megállapított tényállásnál figyelembe vett bizonyítékok értékelése megtörtént, az alkalmazott jogszabályokat az elsőfokú bíróság kellő részletességgel megjelölte, a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget tett. A kereset a fellebbezés tulajdonkorlátozó érvelésével szemben nem irányult a kutyatartás megszüntetésére, hanem annak helyszínét és keresetben körülírt módját (a zavaróan hangos kutyák napközbeni kertben tartását és alperes intézkedésének elmaradását) kifogásolta. Az elsőfokú bíróság a keresetet e körben kimerítette, és annak a jogsértés megállapítása tekintetében helyt adott. Mivel az elbírált tények és jog megállapítható volt, az, hogy a rendelkező részben ezek a körülmények nem kerültek megfogalmazásra, az ítéletet nem teszi határozatlanná. A tényállás indokolásában szereplő feltételes módnak megfelelő szóhasználat - az ítélet egészének indokolásából kitűnően - nem azt tükrözi, hogy a szükségtelen zavarást, illetve a releváns tényeket a bíróság lehetőségként állapította meg. A

jegyzőkönyv alapján megállapítható az is, hogy a berekesztésre történt Pp. 145. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetéskor előterjesztett kifogást értékelte a bizonyítékok mérlegelése körében az elsőfokú bíróság akként, hogy az súlytalan, nem akadályozta meg azonban az alperest sem a kifogás előterjesztésében és nem is zárta ki eljárási szabálysértéssel az értékelhető nyilatkozatok közül. Az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt azzal sem, hogy a keresetet személyiségi jogi keresetként vizsgálta, az alperest a törvényes bírójától a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 8. §-t sértve nem vonta el. A bíróság nemcsak a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja szerint megjelölt kereseti tényekhez, hanem az érvényesített joghoz is kötve van, személyiségi jogsértésként érvényesített igényt a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján nem bírálhat el a birtokháborításra vonatkozó eljárási illetve anyagi jogi szabályok alapján, azzal teljesen azonos módon. A Ptk. 2:51. §, Ptk. 2:52. §-ában foglalt személyiségi jogsértés miatt előterjeszhető igények ezen túlmenően más alanyi jogok alapján érvényesített igényekhez képest nem feltételes érvényesíthetőek. A fellebbezés hatásköri hiánnyal, a birtokvédelmi kérelemre vonatkozó szabályok személyiségi jogi perben történő azonos alkalmazásával kapcsolatos érvelésével a másodfokú bíróság nem értett egyet. Nem hagyható figyelmen kívül ugyanakkor, hogy a személyiségi jogvédelmi eszközök rendeltetése a személyiségi jogok védelme, és a személyiségi jogvédelem nem oldhatja fel magában más alanyi jogok jogintézményeit. Jelen ügyben sem a keresetben megjelölt jogsértés megállapítása, sem a sérelemdíj alkalmazása nem olyan jogkövetkezmény azonban, ami a birtokvédelmi eszközökkel ellentétes lenne. Nem volt önmagában ezért akadálya a keresetben előterjesztett igény elbírálásának az, hogy a kereseti tények egyúttal egy birtokháborításos tényállással átfedést mutattak. Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg azt, hogy a felperes választhatott a között, hogy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja, illetve Ptk. 2:52. § szerinti személyiségi jogi igényt vagy a Ptk. 5:8. § (2) bekezdése szerinti birtokvédelmi igényt érvényesít. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást is helyesen állapította meg, és a bizonyítékokat is összességében megfelelően értékelte ebben a körben. A fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki. A Pp. 3. § (5) bekezdése alapján nem volt akadálya a felperesek által csatolt CD felvétel értékelésének. A felvételt készítés nem zaklató, kifejezetten a környezetre és a kutyák magatartására koncentrál, az azzal rögzítettek más eszközökkel történő bizonyítása aránytalan nehézségekbe ütközik. A felperes a CD-t a keresetlevélhez mellékelte, az alperes bár a kutyái viselkedését, ugatásának hangerejét nyilvánvalóan ismeri, semmilyen konkrétumra nem utalt sem a felvétel manipuláltsága, sem a hangerő vagy egyéb körülmény tekintetében a tárgyalás berekesztésére történő Pp. 145. § (2) bekezdése szerinti

figyelmeztetésig. A felvételeken az a helyzet is látható, hallható, amikor a kutyák nem figyelnek a felvétel készítőjére, illetve nem ugatnak, az különböző állapotokat jól dokumentált. Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte azt is, hogy az alperes a kifogásait az utolsó tárgyaláson terjesztette elő, a jegyzőkönyv alapján helyesen a berekesztésre történt figyelmeztetést követően. A másodfokú bíróság e körben hangsúlyozza, hogy az alperes észrevételei továbbra is az általánosság szintjén maradtak, és e körben az alperes a bizonyítékot cáfoló szakértői bizonyítást sem indítványozott. A kutyatartás körülményeiben jártas szakértő általi bizonyítás önmagában nem feltétele egy felvétel értékelésének, ha nem adnak elő a felek ebben a körben vizsgálható, vitássá tett konkrét tény, körülményt (pl. nem ezzel a hangerővel szokott ugatni a kutya, nem így szokott viselkedni, stb.). Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt sem a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján okszerűtlenül, hogy a kutyákat a helyszíni tárgyalás időpontjára nem engedte el az alperes. Az alperes ebben a körben előadott kifogásai súlytalanok, mivel a helyszíni tárgyalás időpontjáról, helyéről és annak tárgyáról előzetesen tudomással bírt. A másodfokú bíróság utal arra is, hogy a felperesek a helyszíni tárgyalást megelőzően már csatolt kép- és hangfelvételt a kutyák ugatásáról, tartásának helyszínéről. Ezeket a felvételeket az alperes a helyszíni tárgyalást megelőzően még nem vitatta, a kutyaugatás közvetlen meghallgatása nem volt ezért elengedhetetlen. Az alperes az elsőfokú eljárás során azt vitatta, hogy a kutyái zavaróak lennének, azt azonban nem, hogy a kutyák ugatása a felperesek lakásába behallatszik, a csatolt felvételek egyike egyebekben a felvétel alapján ablak mögül készült. A másodfokú bíróság csupán megjegyzi, hogy a magánlakás zavartalan használatához hozzátartozik az is, hogy az ablakokat ne kelljen a szükségtelenül zavaró külső zajok miatt állandóan zárva tartani. Az óvoda vezetője, valamint a közös képviselő felesége a felek jogvitájában nem volt érintett, elfogultnak nem minősültek, vallomásukat az elsőfokú bíróság logikai ellentmondás nélkül értékelte. A helyszíni szemlén tapasztaltak a jegyzőkönyv alapján nem cáfolták a felvételeket. Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett arra a felvételek, a helyszíni szemlén tapasztalt körülmények, valamint a tanúvallomások alapján, hogy a kutyák a mozgásokra reagálnak, a szűk helyen és az épületek közelségére tekintettel az ugatásuk hangos, zavaró hatású. Ez az alperesi hivatkozással szemben nem a Pp. 163. § (3) bekezdése szerinti köztudomású tényként, hanem a felvételekkel alátámasztott módon a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő bizonyíték mérlegelés alapján volt objektíve megállapítható. Az alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a kutya tartását és ugatását az adott helyen és a perben sérelmezett időszakban jogszabály nem tiltotta. A kutyatartás módja a Korm. rendelet 14. § (2) bekezdése alapján akkor sért jogszabályt, ha a környező lakóközösség

kialakult szokás- és életrendjét tartósan, szükségtelenül zavarja. A zavarás szükségtelenségének megítélése azonban - hacsak a zavarás nem valamilyen objektív határérték átlépésével vagy ilyen tartalmú jogszabály megsértésével jár - nem ténykérdés, és nem szakértői kompetenciába tartozik, hanem a tények, körülmények bírói mérlegelésének eredménye. Nemcsak a hangerőnek, hanem egyebek között az ugatás gyakoriságának, időtartamának, a zajhatás időbeni elhúzódásának és a zajhatás csökkentésére alkalmas intézkedések lehetőségének is jelentősége van. A gyakoriság, időtartam, nem elsősorban szakértővel, hanem tanúkkal, illetve felvételekkel támasztható alá. Ezeket az elsőfokú bíróság nem értékelt okszerűtlenül, mérlegelése a Pp. 206. § (1) bekezdését nem sértette. Az alperes által megkezdett kerítés építése nem önmagában bizonyította a zavaró hatást, hanem azt támasztotta alá, hogy az alperesnek lehetősége volt a zavaró hatás csökkentése érdekében szükséges intézkedések megtételére. A nappali ugatás nem zárja ki a zajhatás zavaró jellegét, annak szükségtelenségét sem. A felperesek nem a zaj határértékének túllépése miatt érvényesítettek igényt, ezért zajszakértő kirendelése szükségtelen volt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból levont jogi következtetéseket részben osztotta. A Ptk. 2:42. § szerinti személyiségi jogsérelem vizsgálatánál mindenek előtt abból kellett kiindulni, hogy a felpereseknek olyan alperesi magatartást (tevést, vagy mulasztást) kellett állítaniuk, ami a felperesek személyiségének érvényesítését olyan módon korlátozza, gátolja, hogy az személyiségi jogsérelmet is megvalósít, méghozzá személyiségüknek a felperesek által megjelölt jellemzőjét védő személyiségi jogát sérti. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerinti személyiség szabad érvényesítését a törvény, illetve más jogai, más személyiségének szabad érvényesülése szükségszerűen korlátozza. Ezért csak azok a behatások lehetnek személyiségi jogot sértőek, amelyek elviselésére a személy az együttélés követelményeiből adódóan nem köteles, illetve a mindennapi élettel együtt járó kockázatokat, kellemetlenségeket meghaladják. A magánlakás használatával összefüggően ezek az épített környezet jellegéből, az emberi együttélésből eredő, azzal indokolható, zavaró behatásokon nem jelentéktelen mértékben túllépő behatások. Az a zavarás, amely ekként nem minősül szükségtelennek, nem valósít meg a Ptk. 2:42. § (1) szerinti személyiségi jogsértést, ugyanakkor a szükségtelen zavarás nem egyenlő a személyiségi jogsértéssel. A felperesek a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésében írt emberi méltósághoz való jogból levezetett pihenéshez való joguk sérelmét, illetve a Ptk. 2:43. § b) pontja szerinti magánlakás zavartalan használatához fűződő joguk megsértését állították. A pihenés, rekreáció az egészséges életvitel, munkavégzés alapfelvétele, a személy lényeges vonását, önérvényesítését óvja, a pihenéshez való jog, mint a Ptk. 2:42. § (2)

bekezdéséből levezetett általános személyiségi jog által is ezért védett. A pihenéshez való jog megsértésének vizsgálatánál a másodfokú bíróság azt tartotta szem előtt, hogy míg az éjszakai órákban természetes a pihenés, a felperesek olyan időszakot sérelmeztek, amely túlnyomórészt általában a munkavégzés, illetve egyéb tevékenységek időszaka. A felperesek éjszakai pihenése nem vitásan nem volt akadályozott. Nem zárható ki, hogy a nappali ugatás olyan sérelmet valósít meg, ami miatt a pihenéshez való jog megsértése megállapítható, jelen perben azonban a felvételek és a bizonyítékok ezt nem támasztották alá. Nem volt megállapítható azon felperesi előadások alapján, miszerint őket a tanulásban, otthoni tevékenységeikben zavarta a kutyaugatás, hogy a pihenéshez való joguk sérült. Előadásukban egyes felperesek hivatkoztak arra, hogy bizonyos időszakokban nem tudtak pihenni, azt azonban egyik felperes sem tudta bizonyítani, hogy a kutyaugatás miatt nem tudta magát megfelelően kipihenni. A magánlakás különböző, pihenés, munka, szórakozás célú használata során a felpereseket ért zavarás a magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jog megsértésének tilalmához köthető és az akadályozottság ebben a körben értékelhető, nem a pihenéshez való jog mint személyiségi jog sérelmeként. A másodfokú bíróság megítélése szerint ezért a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése alapján védett pihenéshez való jog mint személyiségi jog megsértése megállapításának a nappali kutyaugatással összefüggésben a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt helye, ezért ezen személyiségi jog megsértése körében a keresetet - az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatva - elutasította. Egyetértett azonban az elsőfokú bírósággal abban, hogy a magánlakás zavartalan használatához fűződő jog megsértése a Ptk. 2:43. § b) pontja alapján megállapítható volt, az alábbiakra figyelemmel. Az alperesi hivatkozással szemben a magánlakás megsértésének tilalma nemcsak az oda való tárgyak, személyek fizikai behatásával szemben véd, de a lakás belátás szerinti használatát jogtalanul akadályozó környezeti, zaj és egyéb behatásokkal szemben is védelmet nyújt. Ezért a kutyaugatással okozott zaj behatások miatt is lehet helye személyiségi jog megsértése megállapításának. Az alperes által hivatkozott AB határozatokból sem volt levonható ezt kizáró következtetés. A kutyaugatással összefüggésben a magánlakás zavartalan használatához való jog, mint személyiségi jog megsértésének lehetőségét a bírói gyakorlat is megállapíthatónak tartja, erre utalt az elsőfokú ítéletben említett kúriai ítélet is. Az elsőfokú bíróság - bár a szükségtelen zavarást megállapította - a fentieknek megfelelően az érdekmérlegelés szempontjából releváns tényeket, körülményeket részletesen nem elemezte. A magánlakás zavartalan használatához fűződő jog megsértése ugyanakkor a lefolytatott bizonyítás eredményeként mérlegelhető tények alapján megállapítható volt az alábbi körülményekre figyelemmel. Az ebek

tartása és a vele járó időszakos zajhatás, ugatás, nem tekinthető önmagában a magánlakás használata indokolatlan korlátozásának. A lakókörnyezet övezeti jellege a kertben való kutyatartást sem zárta ki. Figyelembe kellett venni azonban, hogy a felperesek és az alperes épületei több lakásos társasházak, nem családi házas övezetben külön álló családi házak, kerttel. Ezért a Korm. rendelet 14. § (2) bekezdésére tekintettel az állattartónak a környező lakóközösség kialakult szokás- és életrendjét is fokozottan szem előtt kellett tartania a kutyák esetleges kertben tartására, annak módjára vonatkozó döntésénél. Az óvoda közelsége - a szünetek kivételével - szintén állandó zajforrás volt a felvételek alapján, a monoton gyerekzsivaj azonban nem összehasonlítható a kutyák visszatérő felugatásával. Az utca zaja a házak elhelyezkedésére és a csatolt felvételekre, valamint a helyszíni tárgyaláson rögzítettekre is figyelemmel nem volt jelentősnek, zavarónak tekinthető. A felperesek előadását a tanúk is alátámasztották abban a tekintetben, hogy a kutyák ugatása hosszabb ideje fennállóan elég hangos, rendszeres és kitartó ahhoz, hogy zavaró legyen, az ugatás tényéről, és a mások számára zavaró hatás lehetőségéről a csatolt felvételek alapján a másodfokú bíróság is meggyőződött. Bár a peradatok szerint az alperes korábban is tartott kutyát, az nem okozott ilyen mértékű problémát. Nem lehetett ebből sem arra következtetni, hogy a felperesek olyan zavarás okán indítottak, egyéni érzékenységük miatt eljárást, amelyet feltétlenül túrni lettek volna kötelesek. Az is természetes jelenség, hogy a kutyák mozgást érzékelve ugatással reagálnak, a kapun, kerítésen kívül történő eseményekre is, területüket védik, két kutya tartása kerttel bíró ingatlanokban nem minősül kirívónak. Önmagában azzal, hogy az alperes két ebet tartott, amelyek időről-időre ugattak, a felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő jogát nem sértette volna. A felek egyezően adták elő, hogy az ebeket este hat óra után az alperes a lakásában tartotta, ahol nem zavarta a felpereseket. Figyelembe kellett venni azonban azt is, hogy az ebeket az alperes a perrel érintett időszakban napközben este hat óráig a két társasház közötti szűk részen tartotta, a társasház bejáratához vezető út közelében, a kutyák a teraszokra, és a nyílászárók egy részére is ráláttak. Az alperes által hivatkozott kutyafuttató esetektől eltérően itt a zajforrás és a felperesi társasház közötti távolság alig több mint négy méter volt. Nem volt vitás, és a felvételeken is látható, hogy az alperesi ebek a mozgásra érzékenyen reagálnak, a felvételen is látható, hogy a felperesi társasház bejáratához vezető út olyan közel ment el az alperesi kerítés mellett, hogy a kutyák reagálása ezekre a mozgásokra szinte szükségszerű. A kutyák kerítéshez közeli szűk helyen tartása miatt a kutyákat a mozgások miatt nem vitásan folyamatos külső ingerek érték a felperesi soklakásos társasház bejáratának megközelítése során. Ugyanez bekövetkezhetett az ablakok, teraszok kutyák által

észlelhető, mozgással járó használata során is. A felperesek által csatolt CD felvételek egy részén jól látszik, hogy a kutyák a filmező saját lakásából készített ablakra, teraszra is rálátanak, és a felvétel készítő felé ugatnak. Ezen túlmenően a házak közelsége miatt nem vitásan a falak az ugatás hangját visszaverték, és felerősítették. A felperesi és alperesi társasház egymáshoz való közelsége a perbeli ebek tartása előtt alakult ki, nem a felpereseknek felróható, az alperesnek a perbeli ebek kertben tartásának helyére, módjára vonatkozó döntése előtt erre az állapotra figyelemmel kellett lennie. Alaptalanul hivatkozott ezért a házak közelségére jogsértést kizáró körülményként. Az alperes nem adott elő semmilyen értékelés körébe vonható szempontot arra, hogy miért ilyen módon tartja kutyáit azon felül, hogy megítélése szerint ez nem zavarta a szomszédokat, illetve joga van a kutyáit napközben a kertben tartani. A kutyatartáshoz fűződő joga, illetve a zavarás tényének vitatása nem érinti azonban a kutya tartásának lehetséges módját. A felvételek, a DVD-n csatolt térkép és a helyszíni tárgyalás alapján a társasházak elhelyezkedése, a falak közelsége és a kutyatartás helyszíne is a tanúvallomásokot erősítették a kutyaugatás zavaró gyakoriságát, intenzitását tekintve. A fenti körülmények összességének mérlegelésével megállapítható volt, hogy a kutyatartás perbeli időszakban megvalósult ezen módja olyan zavarással járt, amelyet már a felperesek a kutyatartással összefüggésben nem voltak kötelesek elviselni, a Korm. rendelet 14. § (2) bekezdésében foglaltak alapján sem. Ezért az alperest intézkedési kötelezettség terhelte a zavarás olyan mérséklésére, amely már nem tekinthető szükségtelennek, hathatósan csökkenti az ugatás zavaró zajhatását. Az alperes nem adott elő semmilyen olyan körülményt, ami akadályozta volna a kutyatartás megfelelő módjának megválasztásában. Nem volt alapja annak, hogy a felperesek költségviseléséhez kösse azt, hogy a kritikus részen a tömör kerítés megfelelő kiépítésének befejezésével, vagy más eszközzel a kutyák számára a láthatóságot, az ugatás rendszerességét, intenzitását csökkentse, valamint az ugatás zajhatását mérsékelje. E tekintetben a bíróság azt emeli ki, hogy a személyiségi jog abszolút szerkezetű jogviszony, amelyből következően az arra behatással lévő személy köteles elsősorban a szükségtelen zavarástól, indokolatlan behatástól tartózkodni. Mindezek alapján azt lehetett megállapítani, hogy az alperes önmagában a kutyák tartásával nem sértett személyiségi jogot. Azzal azonban, hogy a kutyákat úgy tartotta, hogy nem tett hathatós intézkedést annak érdekében, hogy kutyái napközbeni ugatásának zavaró hatását mérsékelje, szükségtelenül korlátozta a felpereseket a magánlakásuk zavartalan használatában. Ezáltal megsértette a felperesek Ptk. 2:43. § b) pontja szerinti magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jogát. A másodfokú bíróság ennek megfelelően az elsőfokú ítéletet a jogsértést megállapító rendelkezés tekintetében részben

megváltoztatva, a megállapított felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő jogának megsértését nem érintve a rendelkező részben foglaltak szerint állapította meg a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a személyiségi jogsértést.

A másodfokú bíróság a személyiségi jogsértés megállapításán túl a sérelemdíj alkalmazásával az alábbiakra tekintettel nem értett egyet. A Ptk. 2:43. § b) pontja alapján személyiségi jogsértés esetén a jogosult a Ptk. 2:51. §-ban írt szankciókat érvényesítheti. Az objektív és a szubjektív szankciók egységes rendszert képeznek és a sérelmet szenvedett fél helyzetének orvoslását szolgálják. A személyiségi jogi jogsértésnek nem automatikus következménye ezért a sérelemdíj megítélése, a körülmények mérlegelése azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH.2016.241.). A sérelemdíj elégtétel, kompenzációs és magánjogi büntetés funkciót is betölt, ezeknek a funkcióknak az egyensúlyát sérelemdíj alkalmazásakor meg kell őrizni a polgári jogi szankciós rendszer keretein belül. Nem alkalmazható a sérelemdíj olyan körülmények között, ahol a magánjogi szankció kompenzációs funkcióját elveszíti, ugyanakkor szinte kizárólag magánjogi büntetésként hat. Nem indokolható a sérelemdíj alkalmazása ezért akkor sem, ha a jogsértés okozta sérelem teljes orvoslására a jogsértés Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megállapítása, vagy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elégtétel adása is elegendő, ezáltal nem marad további sérelemdíjjal kompenzálendő sérelem. A perbeli esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes részéről állattartásával előidézett szükségtelen zavaró helyzet több személyt érintett, ugyanakkor a Ptk. 5:8. § szerinti birtokvédelemmel is elhárítható, önmagában nem jelentős súlyú zavarásból fakadt. A kutyaugatással rövid idő alatt előidézett sérelem a felvételek alapján nem volt jelentős súlyú. A birtokvédelem jogintézménye az ilyen jellegű konfliktusok, viták gyors rendezésére szolgál, megelőzendő a zavaró helyzet elhúzódását, a felperesek azonban birtokvédelemmel egyáltalán nem éltek. A jelentéktelenebb súlyú sérelem a birtokvédelem hiányában, ezért felperesi döntésre is visszavezethetően, a sérelem tartóssága, állandósága, a sérelmes helyzet elhúzódása miatt vált alkalmassá arra, hogy a Ptk. 2:43. § b) pontja szerinti személyiségi jogsértés is megállapítható legyen. Személyiségi jog megsértésére, és igényérvényesítés kiváltására a személyiség szabad érvényesítését akadályozó nem jelentéktelen behatás alkalmas, amit a bírói gyakorlat a megítélt minimális sérelemdíj nagyságával is kifejez. A sérelem jellegére, nagyobb számú érintettre és a bírósági gyakorlatban elfogadott sérelemdíj mértékekre figyelemmel még egy alacsonyabb, fejenként 50.000 forintos sérelemdíj is összességében súlyos büntetést eredményezne, ugyanakkor a

felperesek jogsérelmét nem szüntetné meg, kompenzálásra nem alkalmas, a zavarás mérsékléséhez szükséges intézkedések anyagi alapját is elvonhatná. A perbeli, a vita felmerülésekor még jelentősebb sérelemmel nem járó birtokvitás helyzettől arányban nem álló sérelemdíj alkalmazása kizárólag aránytalan magánjogi büntetést hordoz magában, nem egyeztethető össze a személyiségi jogi jogvédelem jogrendszerben betöltött szerepével és a jogszabály Alaptörvény 28. cikkének megfelelő értelmezésével. Értékelni kellett végül azt is, hogy a felek jogvitája nem egyértelműen jogellenes beavatkozáson, hanem a felek, az állattartó és a környezete kölcsönös érdekének mérlegelését, a zavarás szükségtelen voltának vizsgálatát is igénylő jogvitán alapult. Az alperes a per megindításának hatására már a helyszíni szemlét megelőzően tömör kerítésépítésbe kezdett, amit az elsőfokú eljárás adatai alapján a költségek viselésében kialakult vita miatt nem fejezett be. A jogsértés megállapítása a felek közötti jogvitát eldönti, az adott jogvita jellegére és körülményeire, az alperes által megkezdett kerítésépítésére is figyelemmel kellő súllyal bír, és alapot adhat a helyzet változatlansága esetén súlyosabb jogkövetkezmények alkalmazására is. A másodfokú bíróság megítélése szerint a fenti körülmények között a felperesek személyiségi jogsérelme a perrel érintett időszakot illetően alapvetően ezért a jogsértés megállapításával volt megfelelően orvosolható, a sérelemdíj a felperesek kompenzációjához nem szükséges, arra nem alkalmas és a sérelemdíj rendeltetésével nem volt összeegyeztethető. Az elsőfokú bíróság által összesen megítélt 2.100.000 forint sérelemdíjra vonatkozó döntést a másodfokú bíróság ezért megváltoztatta és e körben a keresetet teljes egészében elutasította. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a bíróság ítélete - az eltérő érvényesített jog folytán - nem zárja ki, hogy a felperesek birtokvédelmi keresetet terjesszenek elő, vagy ha a sérelem továbbra is fennáll, eltérő időszakra újabb személyiségi jogi perben érvényesítsenek igényt. A jogvita jellegére figyelemmel a megállapítás súlya az igényelt sérelemdíjjal egyenrangú volt, ezért a fellebbezés részbeni eredményességére figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést akként változtatta meg a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, hogy a peres felek költségeiket maguk kötelesek viselni. A feljegyzett kereseti illeték megfizetéséről is ennek megfelelően határozott a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a Pp. 82. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint. Mindezekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta. A fellebbezés részbeni eredményessége folytán a másodfokú eljárásban is a pernyertességpervesztesség aránya egyenlő volt, ezért a másodfokú bíróság a másodfokú perköltségről és a fellebbezési illetékről a Pp.

239. § folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) és a Pp. 82. § (2) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

A döntésből az alábbiakat emelném ki:

„Kiemelte, hogy a zavarás valóságos be sem bizonyosodott az elsőfokú eljárás alatt, miután az eljáró bíróság úgy állapította meg a zavartalan lakáshasználat sérelmét, hogy egyik felperesi lakásban sem járt, így nem győződött meg arról, hogy mi hallatszik be egyáltalán a felperesi lakásokba, s nem hallgatta meg élőben a kutyák hangját sem. Utalt arra, hogy az ítélet a zavarás vonatkozásában végig feltételes módot használ, ami az ítélet határozottságának követelményét is sérti és az ítéletet megalapozatlanná teszi.”

Rendszeresen hoztak birtokvédelmi munkám során olyan videófelveteleket a panaszosok, amikor a kerítés mellett sétálva vették fel a kutyaugatást, bizonyítva, hogy a kutyák „állandóan” ugatnak, de lakásukban (az érintett szobában) zárt és nyitott ablaknál nem készítettek felvételeket. Egy utcai felvétel alapján eldönthetetlen, hogy mennyire teszi élhetetlenné a kutyaugatás a lakáshasználatot, a pihenést.

Mi a végkövetkeztetés? Jobb, ha állatvédelmi hiányosságot találunk, mert annak javítása során megmarad a remény, hogy az ugatás abbamarad. Amennyiben nem, úgy a kutyaugatással elkövetett zavarás, vagy személyiségi jogsértés megítélése bíróság dolga, a megállapító ítélet mellett kisebb összegű sérelemdíj az, amivel a zavarás orvoslást nyerhet.

III. Kis jogtörténeti betekintő

Mi a szomszédjogi per célja, funkciója? A használat jogának korlátja, fő célja az érdekkollíziók feloldása (érdekiegyenlítéssel, valamilyen szempontból döntőnek minősített érdek elismerésével vagy valamilyen szempontból védelemre nem érdemes érdek elutasításával). Rokon a joggal való visszaélés jogintézményével (vagy jogrendszerrel függő megfogalmazása szerint a rendeltetésszerű joggyakorlással).

A birtokvédelem célja, funkciója a látszat védelme, a ténykérdés vizsgálata után „azonnali”, „gyors” jogorvoslat egyben konzerválás későbbi eljárásokra (jegyzői út) illetve jogkérdés alapján a birtokhelyzet végleges eldöntése (bírószági út).

Mindkét jogintézmény, szabálycsoport több ezer éves, természetesen római jogi előzményekkel is rendelkezik.

A birtokvédelem előzménye, hogy a Róma által meghódított idegen területek az állam tulajdonában maradtak de szétosztották azokat használatra, a földhasználók nem voltak tulajdonosok csak birtokosok így tulajdonjogi védelemre nyilvánvalóan nem voltak jogosultak, ám mégis szükségük volt jogvédelemre azokkal szemben, akik őket a jogszerű birtoklásban megzavarták vagy megakadályozták, erre találták ki részükre a birtokvédelem jogintézményét.

A magyar jogtörténeti előzményeket tekintve igazgatási jellegű („jegyzői”) birtokvédelem először az 1542. évi III-VIII. törvénycikkekben jelent meg: az alapvetően büntetőjogi jellegű szabály mellett a javadalmak és a fekvő jószágok visszaadását rendelték el a korábbi birtokos részére. Önkéntes teljesítés hiányában a végrehajtás a katonai közigazgatás vezetőjére hárult, aki az 1542. évi V. tc. alapján visszavette az ingatlanokat valamint a jogellenes birtokossal szemben teljes vagyonekobzást érvényesíthetett. Az 1543. évi III. tc. az eredeti állapot helyreállítása mellett az okozott károk megtérítése iránti igényt is nevesítette. Később az 1807. évi XIII. tc. is megerősítette a kártérítés lehetőségét, „az elmaradt hasznot és az előállott károsodást” peres úton lehetett érvényesíteni. Van egy éles cezúra a reformkor előtti-utáni jogszabályokban: korábban csak az erőszakosan kivetettek visszahelyezését szolgáló szabályokat hoztak, a birtokháborításra (a birtoktól való megfosztás mellett) a joggyakorlat terjesztette ki a törvénycikkek alkalmazhatóságát. Az ingókra az 1807. évi XIII. tc. terjesztette ki az alkalmazhatóságot. Az 1802. évi XXII. tc. „az újonnan, vagyis még nem egy év leforgása elfoglalt javak” esetében tette lehetővé az alispán számára a birtokos visszahelyezését. A sommás eljárást („bagatell per”) az 1893. évi XVIII. tc. szabályozta, majd az 1911. évi I. tc. integrálta a polgári perrendtartásba. Az 1900 utáni magánjogi tervezetekben egyre jobban egyszerűsödött a szabályozás, a birtok és a bírlalat, a fő- és albirtok eleinte még a norma része aztán eltűnik, az egyszerűsödés afelé mutat, hogy a birtok legegyszerűbb „tényleges állapot” fogalmára fókuszáljon és azt helyezze védelem alá.

A birtok fogalmát a későbbi (régi) Ptk. és a hatályos Ptk. sem fogalmazza meg, nyitott törvényi tényállásként a jogalkalmazó dolga azt tartalommal kitölteni: ez leginkább egy olyan védett jogi pozíció amelyhez nem feltétlenül fűződik közvetlen fizikai hatalom.

A (régi) Ptk. megalkotása óta a jegyzői birtokvédelem (korábban tanács vb. feladatkörébe tartozó ügýtípusként) gyakorlatilag ugyanaz maradt, az 1960-as években a birtokvédelem kizárólagos útjának deklarálta több szerző, mint ismert és népszerű, egyszerű és gyors eljárást a bírósági eljáráshoz képest (akkoriban a szűkös lakásviszonyok miatt a tipikus ügyek a társbérletekben, albérletekben sőt az ágyrajárók körében kialakult birtokviták voltak).

A szomszédjogi szabályok jogtörténeti előzménye a mezei és teli szolgálmak és építkezési szabályok (hiszen a római tulajdonjog teljes volt de nem volt korlátlan, így kijelölte a szomszédok közötti együttélés határait), majd tovább a középkor folyamán a városok építkezési szabályai (falvakban az alacsony népsűrűség miatt ritkák a konfliktusok, a földesurak birtokvitáit őrizték meg leginkább a korabeli dokumentumok, volt család amely több száz éven keresztül pereskedett a másikkal). Az urbanizáció és iparosodás során megjelenő közérdekvédelem teszi először hangsúlyossá teszi a szomszédjogi vizsgálatot, később viszont jogszabály erejénél fogva akár ki is zárja (!) a polgári jogi igényérvényesítést a megfelelő engedélyek birtokában.

Az írásbeli kodifikációt megelőzően a magánjogi tervezetek még taxatív majd példálózó jelleggel (füst, gáz, gőz, por , rázkódás pl.) sorolták a tulajdonos részéről tilalmazott zavaró behatásokat, a generálklauzula később lett a szabályozás része.

Érdekeség, hogy az 1872. és 1884. évi ipartörvények engedélyköteles tevékenységek szomszédjogi zavarásának hivatalbóli (!) vizsgálatát rendelték el: „vajjon a tervezet telep által nem fog-e a közönségre nézve jelentékenyebb háborgatás, kár vagy veszély előidézteni” és ez a szabály egészen 1958-ig a kisiparosok ipargyakorlásáról szóló jogszabály megalkotásáig hatályban volt (akkor az ipartevékenységek végzése kerékkötőjének ítélve nem tartották továbbiakban szabályozásra érdemesnek). Próbáltam utánanézni ilyen jellegű jogtörténeti kutatásokban, egyelőre kevés sikerrel, hogy a hivatkozott szakaszra utalva milyen volt a korabeli joggyakorlat, tehát amennyiben a hatóság

megállapította a lakóközösség jövőbeli szomszédjogi zavarását, úgy valóban megakadályozta-e az ipartelep létesítését.

Az 1937. évi városrendezési törvény szerint „a kért építési engedélyt meg kellett a hatóságnak tagadnia, ha előre meg lehetett állapítani a tilos áthatást a másik telekre”, e szakasz 1964-ig volt hatályban.

1959-ben a polgári jogi kódex szomszédjogi szabályai cseh és bolgár minta alapján generálklauzulaként került meghatározásra és a jogági jogellenességet (közigazgatási engedély vs. polgári jogi zavarás) a bírói gyakorlat fejlesztette ki.

IV. Statisztika

Korábbi írásomban foglalkoztam már statisztikával¹¹ ahogy ott, úgy itt is csak az almát tudom a körtével hasonlítani. A közigazgatási hatóságok részére félévenként kötelező OSAP-adatszolgáltatásból (mely később a kormány oldalára kerül fel) nem tudom önállóan kivenni az állatvédelmi hatósági ügyeket, mert más „hasonló” (?) földművelésügyi igazgatási ügyekkel együtt kell megadni (pl. parlagfű elleni közérdekű védekezés ügyszámaival...). A birtokvédelmi ügyek jól nyomon követhetők az OSAP-ban, hivatkozott írásom szerint pl. 2014-ben 8132, 2015-ben 6662, 2016-ban 6370 jegyzői birtokvédelmi kérelmet nyújtottak be az országban.

Ehhez képest országosan birtokvédelmi per 2014-ben 2035 indult (de már itt sem tudjuk megkülönböztetni a jegyzői határozat megváltoztatását célzó pereket a birtokvédelmi perekétől) később pedig 2015-ben és 2016-ban a birtokvédelmi perek már beolvadnak a nagy dologi jogi perek összesen számába. A szomszédjogi pereket 2014-ben sem különböztették meg önálló kategóriaként, 2015-től pedig nyilván a dologi jogi perek gyűjtőkategória alatt futnak, melyekből 2015-ben 7570, 2016-ban 7996 volt összesen az országban. Ami mindenesetre lenyűgöző, hogy jegyzői birtokvédelmi

---

¹¹ <https://www.jogiforum.hu/publikaciok/1047>

kérelem közel hasonló nagyságrendben kerül benyújtásra egy évben, mint amennyi dologi jogi per összesen (!) indul az országban.

És akkor mi lehet az írásom összegzése? Jobb, ha állatvédelmi hiányosságot találunk az „állandóan ugat a kutya” probléma kapcsán, mert ott megmarad a remény, hogy annak orvoslásával az ugatás csökken. Birtokvédelmi eljárásban vagy perben illetve szomszédjogi, vagy személyiségi jogi perben különösebb orvosságot nem lelünk a kutyaugatásra, esetlegesen egy kisebb összegű sérelemdíj segít elviselni továbbra is az ugatást.

Felhasznált szakirodalom:

- Menyhárd Attila: Dologi jog, Eötvös 2010.
- Tercsák Tamás: A joggal való visszaélés, HVG-ORAC 2019.
- Fuglinszky Réka: A szomszédjogi generálklauzula, HVG-ORAC 2019.

Felhasznált internetes források:

- Kúria Birtokvédelmi Joggyakorlat-elemző Munkacsoportjának jelentése 2018. (https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/joggyak_osszefoglalo_2018_dr._orosz_arpad.pdf, letöltés ideje: 2020. május 16.)
- dr. Kajó Cecília: Kakasok, kutyák és a többiek - a birtokvédelem elmélete és gyakorlata (<https://www.jogiforum.hu/publikaciok/1047>, letöltés ideje: 2020. május 16.)

Felhasznált jogforrások:

- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről
- 41/2010. (II. 26.) Korm. rend. a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról
- A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rend.
- Gyulai Városi Bíróság 1.P20.379/2008/9.
- Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.106/2016/7-II.
- BH2012. 260.